

צוועטשטען באשנישע זאקווארע 12,06—18,95
 נולד, סערבישע, — נולד.
 צוועטשטען מיט (לעווא) נייע סלאוואנישע 14—14,25
 נולד, באואער — נולדען
 האניג געלישערער 28,50—23,50 נולד, זאכסאנישע
 צוקער, ראשינידע 36,25—39,50 נולד, מעלישע 37,25
 37,75—37,75 נולד, פילע צוקער 35,75—36,50 נולד.
 קנאפערע, 8—13, נולד.
 קלענעוואסקע, אונגארישע 40—44, נולד.
 ראטהערע, 10—42, נולד.
 ניסע, 13—14,50 נולדען.
 אויגשטויט, (חלב) 39—40 נולד
 רובאל, צו 29,50—28, נולד, סער משיצ.
 רעפסליכע, 6,10 נולד.
 פערקראם 23,75 — 24, נולד.

שאפעללע, אין פאריזע ווארדען צוקא 25000
 שיק פערשידענע שטאנען ערקויפט אויף די שייש
 וואללע 1,70—1,50 נולד, סער מאה, באואער 110—113
 נולד, סערבישע אונד בילארישע 108—105 נולד, שיקישע
 אונד מאצעדאנישע 38—40 נולד, (סער 102 שיק)
 לאטשעללע אונגארישע 60—50, סער 102 שיק.
 ניספעללע אונגארישע 185—195 נולד.

לערער, טראקעסע ספונדלעך פאן 28—82 ק'
 — נולד, — אינאלט פערזעצטע שרעקען פאן 15—15
 קילא, 164—166 נולד, צווייטע פערזעצטע שרעקען 18—15
 קילא 165—167 נולד, אונד דריטאל פערזעצטע שרעקען
 19—28 קילא 168—172 נולד, — אבער-לעיער: קנה-
 הייטע נעכערע, 5% — 7 קילא 225—245 נולד, נעצאנע
 7% — 8% קילא 195—215 נולד.

הארב-פלעלע, נעכערע 6—9 קילא 345—875
 נולד, ביינע 12—10 קילא 465—445 נולד.

הייטע, סער — קילא שאקענע אונגארישע אכטעני-
 הייטע — קילא צו 98 — 105 נולד, — רעטשען קנה-
 הייטע — קילא 95 — 104 נולדען, — ראטהערע — קנה-
 10 נולד, (אדעס סער מאה) — פיסללינגע 110—115 נולד,
 פאלשעללע אונד קאפע — נולד, —
 נייע ערשטעניזע

ווייער, באשער 72—77 קילא 7,20—8,35 נולדען.
 באואער 77—80 קילא — נולד, וואלאכישע 76—77 קילא
 6, — אללע סער מענערעניזע.
 סאר (נייא) אונגארישע 71—75 קילא 6,70—6,95
 נולד, סער משיצ.
 נערסטע סאר אקישע 60—64 קילא 7,25—7,50
 נולדען.

האפער אונגארישע 6,60 — 6,75 נולדען סער
 מענערעניזע
 קוקרוני (אלט) 6,45 — 6,60 נולדען, —

ראטאניעניזע פאן 12 טען דעצעמבער 1885.
 זייען 58 31 61 72 8
 נראן 18 79 28 81 19
 טעמערשואר, 87 70 37 49

הערזענעכער אויף פראנצויזישער רעדאקטאר:
מ. סאבאלשי

אנצייגע

אין בעהרעך טוך דיא עיגענעסע אגייע
 צו מאכען, דאסס אין דאס כשר אסאחיזע שלעגלענער
 סארהענאססע 15 נייע גראסעסע האבע אינד
 ביטע אים צאהלליכען צישפוך, דא אין און וואהאל
 אין שפיווען אלס נעמאנקען בחביש גמור איסס
 צו טעסע טיינע נערהרען נאססע בערענען ווערע,
 ואלטס אייסיס אסרא לבו לרמי בכחמי ושתו בין
 מסכת.

בואפעט, טבת תרמ"ו. ערנעכענסטער
 אליעזר מארגענשטערן,
 נאסטהיי, שפארהענאססע 15.

מצבות

אראלד מארקין גראב שטיינלאגער
 Budapest, Waltzner-Boulevard Nr. 5.
 (אן שבת אינד ווייז נעשערעס).
 עטשפעהלט זוך, אללען זיינען, ווערעך דיא שרויערע
 פליכטע דעם גראבשטיינענען צו עפילדען
 האבען. — וערר שאנע גראבשטיינע אים מארמר
 אינד גראניט זינד אין גראסער אייסיאהל פארא-
 טויט. קארעקטע גראוירענען, וערר שאנע שרייב-
 טען מיט עטסער פערנאלדען ווערדען בעסטענס
 אייגענערהעט.

ערקלארונג

דאס ראכטיגאס דער ספרדישען נעטינגע אין מישקאלץ
 פערשעפטיכט פאלענדע ערקלארונג:
 נאכדעם די הניך נתן ניוואלדער זיך דאהן
 נעאיטערס האט, דאס עם איסס אינמאלך אויס,
 זיך איינע זאלכע בעשרא מונג אויפגעווערלענען, דאס
 זיך צו זיינע זעלבשטענדיגסעסען נור פאן דער
 ספרדישען פליישיבאנק פלייש נעהמען וואלל ער-
 קלארע אף, דאס זיינע זעלבשטענדיגקאסע ניכט
 מעהר אינטער מינער השגחה שטעהען.

היקיוסף שלמה רויניץ
 בלאאטיה הגאון מבריד אביד דקהל ספרדים
 ממשקאלץ.

פרענימטראציאנס אינרארונג

וויר ערזען אונזיע ערענען פערענימטראציאנס
 ערען פערענימטראציאנס ערען 15—15 טען דעצעמבער
 צו ענדע נעהט (זאס נאנין דייט ליך אויף אירע
 אדעס-שילישע אונגעניגס אויס), אירע סרענומער אי-
 ציאן נייסינסס צו ערזיינען, דאסס דיא וויי-
 סערע ערזענען דער בלאאטער קיינע שארונג עליידע.
 אינד פאטען וויר דיא אדעסעסע דייטליך
 וויר פאלט אנגעניגען.

יידישע פעסטער צייטונג

האכשטאט נימטער, בודאפעט.
Jüdische Pester Zeitung
 Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

זיין איינזענענע פראנצויזישע ערהאל-
 טען דיא ערזעהלונג, לע איהר אינד, מוהסע
 פארטענענען דער נענעווארטיג פלעסערענען 2
 פאלליטאנס: זראטויס עיגענענע, דאס נייע
 הערבענענען ווערדען וויר דעם פערעהרען בא-
 נענטע בעכענענען פארטענענען, זא-
 באלד עם אבעשלאסען זיין ווירד.

נעשעפטסבעריכט

עטסער-פרייע
 נעטערענעשעפט ווייען וואי פאנעסערן טעטיג
 צו מארסע נעכראכט דיא קיפולוס וואי טעטיג 15000
 ווארדען פערקויפט —
 ווייען, טהייס 200 טעטערענען, 80 קילאניאס
 8,32% נולד, 200 טעטערענען 79,6 קילא 8,25 נולדען,
 1900 טעטערענענער 78 קילא 8,20 נולדען,
 טעטערענענען 300 טעטערענען 80,5 קילא 8,25 נולדען —
 800 טעטערענענער 79,8 קילא 8,25 נולד, 200 טעטערענענען 75,6 קילא 8,15 נולד,
 באטויס קעקע 2500 טעטערענענען 76,5 קילא 8,07% נולד,
 100 טעטערענענענער 77 קילאניאס 8,10 נולדען —
 אבערטייטע 100 טעטערענענענער 77,7 קילא 7,95 נולדען —
 באטויס ער 400 טעטערענענענער 77 קילא 7,85 נולד
 (אללעס סער 9 מאנאטע).

קארן 8,20—8, נולד.
 נערסטע, (נייא) טעטערענענענע 5,50—5,80 נולד
 פאלעוואטע, 8, 8,75 — נולד.
 קוקרוני (אלט) 5,70—6,90 נולד, (נייא) 4,85—5,13 נולד.
 האפער, 6, 6,60 נולד סער סאסא.
 טערמינענעשעפט ווייען סער פרייהאדער 8—8,03
 8,05 נולד, האפער סער פרייהאדער 6,65—6,67 נולד, קוקרוני
 סער סער פאריזע 5,86—5,58 נולד.

מעהל-פרייע (סער 100 קילאניאסאססע זאק)
 פרייא אב טעסט: 16 : 10 נולד, 60 קיל. נומ. 1 : 16
 נולד, — קיל. נומ. 2 : 50 קיל. נומ. 3 : 14 נולד
 60 קיל. נומ. 4 : 13 נולד, 70 קיל. נומ. 5 : 12 נולד, 60 קיל
 11 : 6 נולד, 70 קיל. נומ. 7 : 10 נולד, 90 קיל. נומ. 8 :
 10 נולד, 40 קיל. נומ. 8 : 81, 8 נולד, 8 קיל. נומ. 8 : 81,
 נולד, 20 קיל. פיינע קלייע 8,05 נולד, גראבע קלייע 8 נולד
 קרייער, 40

הירזענעפליכטע עכטען אונגארישע, 9 — 15 נולד,
 לינען 8,50—17 נולד, פילאען גראסע ווייסע נייע 7,25—8,50
 נולד, צווערלעאניען 10—10,75 נולד, הינדע הירזע 4,75 נולד,
 הירזע ביינע 9,25—9,75 נולד, פאן טהייזע 291 נולד, בלייער 28
 — 31 נולד, קומטעל 31—36 נולד, וויקען 6—6,75 נולד,
 האנפאטען, 8,50—8, נולד, (אללעס סער 100 קילא).
 שערטייט, נייע טעטערענענענע אים קיינען 26, נולד,
 אים גראסען 25,50 נולד, אלטע טעטערענענע 28,25—28,50 נולד,
 אללעס סער 10000 לייער-סערענעם.

פיר אנהלטיגע ערקלארונגען אויס דיא רעדאקטארן
 ניכט פראטאקאליש.

דעפוטאציאן, דיא דען העררן פאן מוסיא בעלאס
 טעטע, איינע ביטערע ווארהייטען צו וואנען
 וועסאבל דר. הערצעלער, דער זיך דען פאשישע-
 הער דער רעפארמעטינע שולמען לאכט, איינע
 פערעסלאנע גענען העררן מאריטין באנדאני
 אין גערייכט האט וויר וויסעניכט וועלכע שטעל
 לע דעם בעמלדעטען ארטימעלס אייגענמליך דעם
 עהראמען פארשאנענע גאר זא וועה מוחט: אויס
 עם דיא בעהוויסונג, דאס הערר עקסאכניע
 סטערעו קיין רעדנער אויס, אדער דאס דער קאי
 טיכעס זיך דער נייען רעליגיאן פאן שפרעכעלעך
 אוינד וונלאקעס צינ וויסעלע, אדער דאס עם דעם
 רעפארמאכענער נור דארט צו טהון וויא, זיך
 איינע נייע נעמינע צו בילדען, אנשאטט דעויע-
 נינען, אים דער ער ווענענאטע ווארדען אויס?
 אריינענס וואר עם אין אירטהום פאן וויסע דעם
 איראנושורונגעסאמטעס, דאס דיא אנמלדונג דער
 ביוהער ניכט עקסאמטרינען, רעפארמעטינע
 אנגעקאמטע אונד נאכאריס ווארדען, אייך קעני
 נע איינע זאלכע ניכט, וואלל הערר
 פאן מוסא נעוואט האבען, אינד נור צור פערטיי-
 דונג אינער בלאפאזש דעם קאמטעס וויללענע ער
 אין זיא פארציאלאסען.

דיא הייטע אנגעלאנסען

טערענאס שוועפישע
 דער יודישע פערעסטרעט צווייטע
 ווייען, 14 דעצעמבער, דיא רעווענינען ענני-
 לאנס אינד פראנקרייכ ווייען אירע מיליארישען
 פערטערענען אין ווען גרייכאלטס אן זיך צום ארי-
 שלוססע אין דיא איהר דעם קריגענישפאטאני צו
 ענטפערענען מיליאריטאססאן בערייטצוהאל-
 טען, דיא קאמטסיאן האלט נאכטיטאנס איינע
 בעשערעכונג אונד רייט ווארשיינליך פאן מאר-
 נען אב.

זאמא, 14 דעצעמ. ווייט נעטערן שפייכט
 מאן היער נור פאן דעם פאן אסטערייכ-אונגארישען
 אינד פאן דען אריינען גראסאטען אנגעקא-
 מענען אנטראגע דעמפאלטען דיא מיליארישען
 פערטערענען דער גראסאטע אן ווייען
 בעאפלאטאט ווירדען, דיא בערייטצונג
 נען דעם וואס ענשטילד שטאני
 דעם צווייטען סערביען אינד בול-
 גאריען צו ענעלען.

אטהען, 14 דעצעמ. דיא נאכריכטען, דאסס
 דיא אינאן אסטרומעליענס מ'ס בולגאריען נענע-
 מיט ווערדען ווירד, האט היער טיעפען אינדרויכט
 נעמאכט, דיא פערעסע פערלאנגט, דאס נענענע-
 לאנד פאר דעם ענדע דער קריגע ענענענע-
 מאסענעלן טרעפעט דיא מיליארישען
 פארבערייטונגען זינד פאלד-
 צווייטע אונגענענענען, דיא רעווענינען האט אן עננלאנד
 צווייטע אונגענענענען אונגעקויפט.

סארא, 14 דעצעמ. זאססמאן גרעפען 3000
 איינשטאנדישע טראנענען טאנראקע אן ווארדען
 אבער פאן דער בעוואסונג, 200 עינפערן אונטער
 עננליכע אפשייערען, מיט בעטראכטליכען פער-
 לוסטע צוועקענענענען.

פריימאנטה, (עננלישע האפענשארט), 14.
 דעע נעטענען נאכטיטאנס בראך אין דעם ארי-
 דיעכטענען בעוואקסען שטאדטחיל איינע פיער-
 ברונסט אים, וועלכע זאראש אום זיך גרייכ, דאס
 צוואלף פערזאנען אין דען פלאטען אירען טאך
 פאנדען, איינע פערזאן שטארב אין פאלע איינעם
 שרוינענס אים דעם פערסטער, ווערדען פערמיטט.

נייעס טעס

איינער שטרמישע דעכאטען איבער דיא מא-
 דאספערענאניענע דיא אכשטימטיג שטאט,
 א נר ווארדען דער נעזעטען טראווארף
 מיט איינער מאיאריטאט פאן 5
 85 שטימטען אונגענענענע 215
 אבערדענעטע שטימטען פיר דאס נעוועטן 130
 נענען אכסעוועלכע 105 אבערדענעטע ווארדען אב-
 ווענען, וויא דער נאכטען אהאל ווערדען אלץ
 דיא אכסעוועלכע פאן אים פארדע געוואהרט
 ווערדען.

נאך דיעזער רוב מונג פארט. ווען זיא ניכט איבער-
 פראקט, אבער רעליגיאז; אים לעבן בעדיפען
 וויר אלע דעם טראכטעס דער רעליגיאז. . . .
 — בעמערקען וואלעך זיא נאך דאס דיא ליעב
 איבערער קאניגן צום אינארשישען פאלקע צום
 גראסען שטייע, דאס פערדינעט איהרע אייני-
 מיגען לעהרערס אין דער אינארשישען שראכע
 אויט. דיעזער וואסעט דיא קאניגן פיר אונארן זא
 איינצעהעטען, דאס דיא ווענדונג צום בעמערקע-
 דיא אויסוואונג צווישען פאלק אונד קאניג צום
 שטייע דעם אינפלוסען דער קאניגן צווישען
 אויט. דיעזער לעהרער וואר אבער ניעמאנד אנדע-
 רער אלס דר פראקט פארק ווי איהרע שטע-
 רעדאקטאר דעם „פעסטער ללאך“ אונד איינער
 דער אינפלוסעטען פאלטיקער דער מאנאר-
 כיע פאלק צאלהטע דאמארס מיט דען קונסטען
 בענאכטעטען אונד בענייטעטען צעמטען פארקאמ-
 פערן דער אינארשישען פרייהייט.

דאס ערדאפעל-וויבאלאם.

דרויהונדערט יארער, זינד פערפלאסעטען, זייט
 דעם דער גראסען וועלטאימפונלער אונד זעהעלד
 וינעט צייט, דער ענגלאנדער סור פראנצויסי-
 דראקע (דערקע) מיט ווענען. שפעטן אייסע-
 צאגען וואר, אים דיא שפאנישע ארמאדא
 (קריגעפלאסעטען), דיא ויך שפארקן דיא „אניא-
 בערווינדריכע“ נאנטע צו בענקאמער, דיעזער
 וועלטהאדערע וואר אויך ביטטערטער פלינד דער
 שפאניער, דיא ויך דאמאלס מיט דען ענגלאנדערן
 אים דיא הערשאפט דעם מערעס אונד דעם
 וועלטהאדערעלם שלונגען.

אין שרעקליכער, צערשטארענדער זעע-
 שטורם קאם דעם שויער בעדראהטען ענגלאנד צו
 הילפען, דיא איבערזעטעט דער שארבען אימאדא,
 דיא אייסעצאגען וואר אים ענגלאנד צו פערניכ-
 טען אים פאן דראקע צערשטורט ווארדען אונד
 עלואבעטער, דיא גראסע קאניגן פאן ענגלאנד ליעס
 איינע מינע פראגען, אויך וועלכער אין שיעס
 וועלכעס אים וינקען וואר, אבערלירטע שטאנד,
 אונד הערשן ווארען דיא ביבלישען ווארעט גע-
 שריעבען: „דיא בלעזעטע מיט דינעם הויכע, דיא
 בעדעקטע זיא דיא מער.“

אויך ריסטעטע דיא קאניגן שיעס אים, דיא
 זיא דראקע אבערנאב, דאמיט ער נאך אמעריקא
 זעלע, אונד דיא שפאנישען אנדערלעשפאפע אונד
 בענאכטעטען אנגרויפע, דראקע פעררוכטעטע העל-
 כעוועהאטען ענגלאנד וויך אין שאמען אונד ער-
 אבערזעטען נאך ענגלאנד צוריק, אונד אירע
 נאך איראפא איבעקאנטע ווארזעלקאנאלען מיט.

נאך וינער בעהיפ זינד ניכט זיי איינע
 ליעב שפיוע געבען, ווארדען אין געטרויער-
 גענעדען דיא בעפאלקערונג פאר הונדערט צו שייט
 צען געאינעטע ווארען.
 דיא קאניגן עלואבעטע בעזוכטע דאס שיעס
 דרעהט, אונד קאסטעטע דאוועלכטע דיעזע מאנאר-
 לען געבראטען, אונד פאנד זיא זעהר שטאכהאפט.
 עס ווארען דעם דיא ערסטע קאר-
 טאפעלען, ערדאפעל אונד אדער
 גרונדבירנען אין איראפא.
 דיא קארטאפעל געהארט צו איינער פלאנז
 צענאמטען, דיא לויטער ניעמטען געוואכטע ענטי-
 האלט; מיט עננט זיא נאכטשאטען ענטי-
 אדערסאלאנען, דאז געקארען דיא סאל-
 קרישע דער טאכאק אונד פילע אנדערע, אין דער
 מאהט האט אויך דיא קארטאפעלשפאלגען אין
 דער בליחה אונד דען פריכטען ניעמטען איינע-
 שאפען, זיא וואר אויך דען עכטען פערנא איינ-
 הייטיש, דארט האטטע דראקע איהרען נאהרונגס-
 ווערטע ערקאנטע דארטס ווינעטע ער דיעזען אנבויה
 אין איראפא איינצוהאלדען.
 ער האטט אבער מיט אונדווערן הונדער-
 ניסטען צו קאמפען. צוואר וואר עס אין דען פאר-
 נעמטען, הויכען הוינען צור מאדע געווארדען, דאס
 ביא יעדער מאהלייט אויף דער טאפעל דיא ער-
 אפעל ניכט פעהלען דורכפען, וואס אבער זעהר
 שויער וואר, דער ביינע, דער נעמטען מאנן, פיר
 דיא דיא נייע קנאלע בעשטימטע וואר, וואללעט
 ויך דורכאויס ניכט צו דיעזען אנבויה ענטשלישען.
 אין איראפא, ווא דיא אויטוואונדער זייט דיעזע
 זער צייט זיא זעהר אפט פעהלענערט ווארען ווען
 זיא קיינע ערדאפעל האטען, דיא פיר פילע דיא
 איינענע נאהרונג בילדען פריעטיגען דיא ניכטי
 לייכען פאן דער קאנעלע אונד העטעטען דאס פאלק
 אויך דיעזע „נאטשאלע ניעהונג“ ניכט צו וולדען.
 דיא מעננע פערוויסטעטע א פאלגע דעססען דיא
 פילדערע, ווא קארטאפעלע אנעכטיש ווארען.
 זא זינד עס ניכט ניר אין ענגלאנד, זאנדערן
 אויך אין איבערנען איראפא, אין דייטשלאנד וואר-
 דען דיא ביינען ווירד מיליטאר צום אנבויה געטרי-
 בען, אונד דיעזער קאמפף דיערשע פאסט צווייהונ-
 דערט יארער אבוואר איינצושטאלע מאנעד
 אין ווארס אונד שריפט פיר דיא אללעמינע איינ-
 פיהרונג איינשראפט, זיא ווען ווארדען איינע נאך-
 סע מאהלייט געגעבען, ביא דער קארטאפעל
 אויך צוואנציגעלויב אים בערייטעט ווארען.
 ערסט צו ענדע דעם פארניגען איהרהונדערטס
 שריעב דער פראנצויזישען געלעהרערע פאר ארי-
 מאטיר, אין ווערן, וועלכעס פאן דער אקאי-
 דעמיע דען ערסטען פרייז עדהילט, ווארען דאס

לאב דער ערדאפעל געווינען ווירד, אינד דאס ער
 דעם קאניגע לורווג דען 18טען איבעררייכטע
 גרייכצייטיג מיט איינע זאקבען ערדאפעל אונד
 איינע בוקעט פאן דען בליטשען.
 פאן נון קאם טאנלך איינע שיסעל קארטאפע-
 פער אויך דיא קאניגליכע טאפעל אונד איינע בליטשע
 אין דאס קנאפאלך.
 דאס ביישפיעל דעם פראנצויזישען קאניגס
 ווארדע פאן דען פארניערטען נאכנעהאפט, דאן
 פאן דען בירגערן אונד הייטצימאנע אויט דער קאר-
 טאפעלבויה אין זענען פיר איראפא.

מאן זעהר ווי אין אינזערעס אן געטריידע
 הויכען לאנדע דיא נאדרישען געברונגענענערען,
 זיא דיא הויפטנאהרונג דער בעפאלקערונג אין קאר-
 טאפעלן בעשטעהט. אבער אויך בראננטוויין ווירד
 דארטס געבראנט, שטארקע צווישען אונד פיינעס
 קארטאפעלמעהל דיענט צור בערייטינג פארטריע-
 ליכער באכטערעווען.
 דארטס פיינען וויר מיט דיעזען ציילען דאס
 אנדענקען דעם וואלטהאטערס דער מענשהייט,
 דעם העלדען פראנצויסישן דראקע.

פֿע ר ל א ו נ ג

(1) דער אינארשישען פרעמיען לאזען.
 ביא דער אס 15 דעצעמבער פארניגעטען ציע-
 הונג דיעזער לאזען ווארדען פאלגענדע סעריען געצאגען: א-צ-
 1701 1599 1378 1355 1312 1148 878 710 566 503 98
 3060 3028 2927 2713 2677 2670 2308 2176 2172 1963
 5089 5047 5065 5188 5135 4617 4510 4253 4126 4113
 פאן דיעזען פיעל דער הייסטערעפער מיט 120000 נול-
 אויף 1312 נול, 15 דער 2טע טרעפער מיט 12000 נול.
 אויף 1318 נול, 13 אונד דער 3טע טרעפער מיט 5000
 נול. אויף 1385 נול, 8 פערטע טרעפער זענען זיי 1000 נול.
 503 נול, 36 פערטע 2927 נול, 44 פערטע 3023 נול, 14 אונד 18
 4126 נול, 27 פערטע 500 נול, 566 נול, 17 פערטע 710 נול, 18
 פערטע 1878 נול, 27 אונד 1599 נול, 45 פערטע 2176 נול, 40
 פערטע 2308 נול, 33 פערטע 2677 נול, 28 פערטע 3023 נול,
 35 פערטע 3060 נול, 16, 19, 44 פערטע 4113 נול, 24 פערטע
 4126 נול, 36 פערטע 5765 נול, 26 פערטע 5937 נול, 24 אונד 5989 נול,
 אויף אלע איבערנען פערלאזען סעריען ענטפאלט
 דער געריכטע געווינען פאן זיי 144 נול.

(2) דער אסעטע. באקענקט-דיט לאזען.
 ביא דער אס 15 דעצעמבער 1885 פארניגעטען
 ציעהונג פיער דער הייסטערעפער מיט 50000 נול, אויף
 818 נול, 2 אונד דער 2טע טרעפער מיט 2000 נול, אויף 142
 נול, 67 פערטע געווינען: זיע 1000 נול, 2896 נול, 39
 אונד 3729 נול, 53 דאן ווארדען פאלגענדען טרעפער-
 סעריען געצאגען: 2324 2139 455 3179 2594 3179.

דיא זינדען אונזערער צייט.

(נאוועלעך)
 (25טע פארשטעצונג)
 „אך, זיכט אים גענייסטען, ווא ביליג'ען הונדערט
 שווארע מאנאלויך, פאר, וואס וויל דאס זאגען?“
 „דיא האסט דו טיכטיג דאס צו ארבייטען.“
 „ארבייטען קענען איך נאר ניכט, וואללעך איך ארי-
 בייטען, ווארען איך קיין שטעקלאנס. איך לעבע זעהר
 איינשאך, פאסט איינען טאג ווא דיא דען ארבעטן, איך קאנס
 דיר אין דען פונגען הערצאלקען, אים 10 אונד פארנען
 ערהעבען איך מיך פאן מיניגע נאכטליכע לאנען, וואנען
 דיא מאנענעראשע לאנגסט שאן צערקאנען אים. איך
 קליידען מיך אן וואס קענעלעכטיג איינע שטונדע דיערש,
 לעזען מינע אונגעטענען בריעפע, מאכע איינע בעזוכע,
 אונד בין אים צוואלף אונד הונדערט אונד אונד אונד, וואנען
 מינע פריישטיקשאקאלארע איינצעהעטען. אום אין
 אונד אויף דיא באנען, אום דרויט אונד צו איינע פונגען
 שטאמטאל, דאן מיטמאנדרוע, איינע מארשע בילאלער
 נאך 6 אונד אים געהאטען, דאס נאך געהאטען איינע
 שטונדען איך קיינער אדער נאכער געוועלשאפט צום
 נאכטמאל; אלסדאן נאך הויז, ווא איך נאך איינע
 אדער צוויי שטונדען; אום אין אלליין שטעקלירען, אדער
 דאס נאכטען שרייבען; אום אין אדער צוויי אונד אים
 בעסט. דיא האסט דו מינע טאנען, דיא, ווא אים סאמאי
 דיעזען, זיך איינער דעם אנדערן פאסט נליך זעהען.“
 „האסט דו שאן פערמאנען פאר דיר געבאכט?“
 „פערמאנען? ווען איך דאס האטטע ווארען איך

ניכט שטעקולאנס; איך פערבאכט דיא לייטע, דיא פערמא
 נען האבען, אונד שטעקלירען; זיא זינד דוסקאפע אדער
 נארדען, אדער ביינעס צויליך.“
 „נון מיטליקען דען דיינע שטעקולאנען שטעטען?“
 „אין דער רענעל, דאס הייסט פיר טיך, איך ענט-
 ווערען דיא ווערסטען פלאנע, האבע אבער דיא אונטערלייך
 קאפריצע, דאסס, ווענען עס צור אויספיהרונג קאמפט, איך
 מיך פערטענעטען ענטווערעטעטע פאניגען שטעללע,
 אונד דאס ענטווערעטעטעטע פאניגען, זיא מינען איינענען
 פלאנען צווינדער האנדלע, דארפן ביסע איך אונד פער-
 ליערע געוואהנליך, איך זעהע דאס וואהל אויך, אבער איך
 פערטאללע דאן איסערע אונד ווערען אין דענעלכען פעהלער,
 געדארע דעסחאלב פונגען איך איסער לייטע, דיא פיר טיך
 איינשטענען, דען שטויס פאן מיך אבווערדען, אונד מיך
 פיינענען פערזעהען מי דעם, וואס איך ביינען. צום ביי-
 שפיעל נאך הייסע ווערען איך פערן שויהארטע בעזוכע,
 אונד מיך פאן אים 500 שוואלדע לייטע, אונד ער ווירד
 מיך ווא געבען, אפנליך ער ווייס, דאס ער זיא וועניג
 ווערענדיגעט, ווא דיא, וועלכע איך שאן פאן אים ער-
 האלשען, דארפן איינען איך פיר אויך, אונד שויהלע
 אים מינע שווינערעטע מיט.“
 דיא מיסעס מאן אלזא דאס געדארע גענעטוהיל שוין
 פאן דעם, וואס דיא טוהט?“
 „האלט, מיט פארזיכט! נור ניכט ווא לאנגע איך פיר
 דיא אנלאנגע דער איינפיהרונג מינעס ענטווערעטעס, בין,
 אונד דארפן ווירקען — דאן אבער, ווענען איך אנשאנע
 מיריש צו ווערדען, אינעפונען אומערגענעטע, מיט פיר
 אונד דער וועלט אינעפונענען — דאן אים עס צייט

ע נ ג ל א ד ע ר (ס). שטאמטאנוואלט פריסטן
הייל האט אין דעם שטימעט עווישען אבערענע
יו ס ט ה אונד דה. ענגלאנדער בעאנטראנט, דאס
ד א ר פ א ר ע נ ז ו ש ט ע ל ל ע י .
דא דער עסקאמפארונג איינעם וועכעלס, וועלכט
ווען דער הויך איינע אנדערע ערווענטט ווארדע,
קוין פֿענעגען בילדעט, אינאולאנגע דער אקצע-
טאנט ניכט צור צאהלונג פֿערהאלטען ווירד. אויך
וואר דאס איינשווישען דעם שוואהריכטיקע אויף
אויפֿארדערונג דעם אבערענעשטאט אונד דאס
פֿארנעגען דעם היעניגען פֿעליציראטאמעס אין איני-
געזעטצליכעס, וואו וויר דיעס גלייך אנפֿאנגט אויס-
געשפֿארבען האבען. דער אבערענעשטאט, דער זייט
20 יארהען שולדיגער דעם שטימעפֿארהענער, עניג
לאנדערס אויס, אונד דער זייט לאנגען יארהען אין
דעססען הויזע פֿריירשאפטליך פֿערקעהרטע האפֿ-
טע - וואו דר. הייל זאמעט - זיך אנדערס בענעה-
טען קאנגען.

* (כ ו י א 14 נ ד ר א ק א ל ט ע) עס ניכט אויף
ערדען פֿערשרענען דינגע, דא איין וויקליכקייט נאר ניכט
עקסטיטווען, דא איבער דאך דער ארמען מענטשהייט זעהר
ווער טוהן. זא איז דאס פֿיננס ערניס איין
געטליך אן אונד פֿיר זיך ניכטס, מאן בענייכענט דאמיט
נור דען מאנגעל אן ל ו י כ ו ו א ל ט ע, דערען מאנגעל
ווען אים; זא וואו דא ל ו י כ ו ו א ל ט ע, בענייכענט ווירד. אונד
דאך ווירד דא פֿיננסעניגס אלס אויף זא נאָססען ליידען
בענייכענט, דאס אונזערע וויזען דען אויסשפֿורן געברויכט
לעבט - וואס קוין גענעט "סוסא איני ארס" עפענוא אים
עס מיט דער קאלטע, זא דאסס דער קאניליכע זאנגער
אויסרושט: "ווער קאן פֿאר נאָססע פֿראַקטע בעשטעהען?"
(לשני קרו מי יעמוד) - פֿייליך, זא עס איין וואַהלוויכטיגע
טע שטובע וועט, אָדער איין וועניג פֿעריצערק געהילט
אויס, אונד אויך דורך ווארעט שפֿייען אונד געשאקע זיך
פֿאן איינען איינזייער, דער לאכט דער קאלטע אבער דער
ארטע, דער איין אונגעזייער קאמפֿער אן איינער טראַקע
קענען באַקרוימעט זענען. אָדער איין רינגעל פֿארעשיינען
געוואנדע דורך דא שטענענערקעטען נאָססען שוואַנדיק,
דען מיט איהר פֿראַגען, אָב דא קאלטע נור איין לעדער
אויסדרוק אים, אונד צאהנעקלאפֿטענדיג ווירד עס זאגען:
אָב דא קאלטע אויס איין פֿאנעניגס ווענען, דאס אונד איהר
טראַק אין דען קאָכען, דאס הערן אים לייבע מיט שארפעס
צאהנע אנזייערס! אונד ניכט עס פֿיר דא עלענדען מיט
דען ערשאַרענען וועדערן קוין מיטשעל? אָ יא! עס
ברויכט נור דען ווארעט אים הערען דער מיטשענען, דער
הייסטע מעשפֿינגונג דער וואַהלאַבענערען, אונד דען ארמען
ווירד געהאַלפֿען וועדערען.

אויך דער ערדע דעסעלבען פֿאַטעראַנדעס אויך
היינט נאָך דא אונגאַרן, וועלכע דאסעלבע דער-
היינט איינער אר פ א דים פֿיררונג אין בנייטן
געמאָטען האבען, אונד דא פֿאַלקער דעם אינא-
רשיען שטאמטעס האבען עס פֿאַרשטאנען אין דען
פֿאן דער נאטור זא רייך געווענעטען לאנדערן אין
היינטע קוילשטרילעך לעבען, איינען לעבדאפֿעטען
פֿאַמישייט אונד אויך ראשען עמפֿאַרבלהען צו
בערענדיגען, אונד ווען היינטע דא ערוואַכענע זאג-
נער היינטער דעם גרענעצבעדיגע וועכענענדיגע
עמפֿאַרשייט אונד מיט איהרען פֿעריינענען
שטראַלען דא העררלעכן בענעהען, דא לייכטע-
טען פֿאַליסטע, דא אפֿפֿאַרנענדיגען פֿאַלדער, דא
בליהענדיגע טאנען שטארטע אונד דאס הונקלע גרין
דער וואלדער פֿערהאַרדעט: זאן בעהייט זא אין
לאנד, וועלכעס זיך נאך איינער גראַניטקאָנען,
לאנגען געשיכטע צו דעם גרוקקליכען פֿאַטאַמער
דעם עמפֿאַרבלהענעס אונד דער ווערען ענטיקק-
לונג עמפֿאַרנעקאמפֿט האט - בעהייט זא אונ-
זער שאַנעס אינאָרן.

* (א י ב ע ד ר) פ א ט ט א י דען ווייט-
הערסטען אנטעמיטען אפֿטערייכס (אבערדער-
לעטער איינעם ווענער בענעריקעס) אייטערטע זיך
דער הייכטאפֿטאבערדענען (הר) ט ע י ל י
ו ו ע נ ד ע ר (קריסט) אין איינער אפֿפֿענטליכען
זיטענע וואו פֿאַלנט: דרי פֿאַטטא ניטמט דא פֿאַר-
טראַ-אנגעלענענדיגען עפענוואַווענע ערנסט, וואו
איהם דער אנטעמיטעס ערנסט אויס, דער
אנטעמיטעס אים פֿיר איהן א י י פ א ל י
ט י ש ע ס נ ע ש א פ ט, ו ו ע נ ג ע ר ניכט
א נ ט י ס ע מ י ט ו ו א ר ד ע, ו ו א ר ד ע ר
נ א ר נ י כ ט ט, אלס אנטעמיטע אבער אים
ער אנטעמיטע פֿערוואַנטיכט (מעמורדענדיג)
אלס אָב דר שפֿייענערדער פֿאן דען אינאָרשיען
אנטעמיטען קאם עס פֿעריקען ווירדע) אין פֿאַלדע דיע
זער אייטערטע קאם עס צווישען שפֿייענערדער אונד
פֿאַטטא צו א י י נ ע ס ד ו ע ל, דאס ווער-
כעס פֿאַטטא - ליידער! - געוונד הערפֿאַרנענאני-
גען אים, ערפֿייליך אים עס יעדענפֿאַלס, דאס
דאס אנטעמיטעסענעס בעהייטס אויך אן אָב-
שפֿערייך אן ווענער זאנגען שאַנדריכקייט ער-
קאנגט אים.

* (א ו נ ז ע ר ק ר א נ פ ר ו י נ א י ב ע ר
א ו נ ז א ר נ) דאס צווייטע העפט דעם גראַסען
ווערקעס אונזערעס קראַפֿטריגען, אפֿטערייכ-איני-
נארן אין, וואָרט איהר בילד" אים געטערין ערשיע
נען, דאסעלבע ענטהאלט איינע פֿאַרדערע אים
דער פֿעלדער דעם קראַפֿטריגען ערצהערצאן דר-
דאָלף, דער וויר דא פֿאַלגענדיגען דיכטערשיען אונד
פֿאַס פֿאַרשייטען גייסטע געטראַגענען שאַנען
שטעללען ענטנעמען: נאך זא פֿעלען בלויען קאמפֿען,
מיטשענען, נאך זא פֿעלען בלויען קאמפֿען,
אם ענדע איינעם מויענדיארהענען קאמפֿעס לעבען

אויך דער ערדע דעסעלבען פֿאַטעראַנדעס אויך
היינט נאָך דא אונגאַרן, וועלכע דאסעלבע דער-
היינט איינער אר פ א דים פֿיררונג אין בנייטן
געמאָטען האבען, אונד דא פֿאַלקער דעם אינא-
רשיען שטאמטעס האבען עס פֿאַרשטאנען אין דען
פֿאן דער נאטור זא רייך געווענעטען לאנדערן אין
היינטע קוילשטרילעך לעבען, איינען לעבדאפֿעטען
פֿאַמישייט אונד אויך ראשען עמפֿאַרבלהען צו
בערענדיגען, אונד ווען היינטע דא ערוואַכענע זאג-
נער היינטער דעם גרענעצבעדיגע וועכענענדיגע
עמפֿאַרשייט אונד מיט איהרען פֿעריינענען
שטראַלען דא העררלעכן בענעהען, דא לייכטע-
טען פֿאַליסטע, דא אפֿפֿאַרנענדיגען פֿאַלדער, דא
בליהענדיגע טאנען שטארטע אונד דאס הונקלע גרין
דער וואלדער פֿערהאַרדעט: זאן בעהייט זא אין
לאנד, וועלכעס זיך נאך איינער גראַניטקאָנען,
לאנגען געשיכטע צו דעם גרוקקליכען פֿאַטאַמער
דעם עמפֿאַרבלהענעס אונד דער ווערען ענטיקק-
לונג עמפֿאַרנעקאמפֿט האט - בעהייט זא אונ-
זער שאַנעס אינאָרן.

* (ק א נ י ג ל י כ ע ג ר ו ד ז א ט צ ע)
בישאַף האַציטער דא אונד וואו דער לעדערע
דעם קראַפֿטריגען אן דער אונגאַרשיען שפֿאַכע
אונד אין דער וועלטגעשיכטע, פֿאן קאנגעט דען
זאן דעם קאָניגס נאָניג ניט דער שפֿייענערדער
ווענד אלס לייכטערעניג מיטער היינטעלעך,
דינען ער לעבטעטען בייא דען פֿאַרשיינען, דא פֿאַר
זיינער מאַיעסטאט אונד פֿאַר פֿאַכטאנגען שטאַט-
פֿאַנדען, גלאַנצענדיגע בענייגע ווענעס פֿלייסעס זיי
איינפֿערוואַקסן אונד זיינעס עלעלען גייט
טעס אויך איהרע מאַיעסטאט דא קאָניג ערזאָנ-
טע דא פֿאַררעפֿליכע אנטערוויכטעטעטאָדע
דעם בישאָפֿס (געבענדיגא בעמערקט איינער דער
גראַסען פֿעריינער דעם ווישען פֿאַלקעס) אונד
ערזאָנעט איהן, נאכדעם און איין איינענע גע-
געשפֿאַרד מיט איהם געהאט, צום אלליינענען
ציעהער דער ערצהערצאָנען אר י ע י ו א ל ע
ר י ע, בייא דיענער עלענענדיג געטפֿאַלסען דען
לייפֿען איהרע מאַיעסטאט פֿאַלגענדיגע נאָלדענע
ווייטער, אויך ווירל דא בוזעהרענע מענעהער ניכט
ווייטער בעפֿאַלען, דא ערציעהונג מיינעס קינדעס
ניכט פֿעלען, זאנדערן נור איינעס פֿראַקטעסאַר
אפֿטערייכען אונד דאס זאָלען זא זיך, עס ווער-
דען צואר גענדישע פֿאַנענאָשיע דייטשע אונד
אינאָרשיע איהרע אויס וואַלדער זיין, איהרע אינ-
ציעהונג אונד איהרע אונטערייכט אבער זאָלען
זא אלליין לייטען, אויך ווישע דען אונטערוויכט
אונד בעזאָנדרעס דען ערליינענאונטערוויכט אן
אינאָרשיע שפֿאַכע: אויך בעטעט מיט מיינעס קיני-
דע טאָנליך אן אינאָרשיע שפֿאַכע: זעמען זא

דעם גרוקקע דעם הייזליכען הערעס ניכט היינענענען
ווירד נאך דען שטראַלענען לאַסען דער אפֿטערייכער.
"גון וואַהל מין זאָהן, פֿערוועט דין גליק, אויך נעכט
דר ערן אונד פֿיריג מיינע פֿאַטעליכען זענען"
VII.
דאס האַכצייטפֿעסט.
פֿיירדעשטראַלענדיג ווכטע יעצטע היינריך זיינע סו-
זע אַויף: ער פֿאַנד זא מיט איינער וויכטיגען אייניגס
בעשפֿאַטיגט אין געוועלשאפט דער ארמען פֿערוואַנדען.
פֿאַטטען, זאמעט היינריך דער דיענער: "דער אַנקעל
ווישע דיר צו שפֿיענען: ער ווילל דר איינע מיטשפֿיילונג
מאכען."
בערעמערט שיינע דא ארמע דאסען איהן אן, אבער
זא זאמעט קוין וואָרט אונד פֿעלעטע דאס נעמאך.
אלס קוין דא בידען זיינען לייכע אלליין וואַרען,
וואַנעט קיינעס צו שפֿיענען: יאָזעפינע וואו זעהר פֿעלע-
נען, אונד היינריך וואַסעט דאס רעכטע וואָרט ניכט צו
פֿינדען.
נאך איינער לאנגענין מויעט פֿירט היינריך פֿאַר דען
שפֿיענעל אונד בערראַכטעט זיך אויספֿערוואַקסן.
"וואס מאכט דא דא?" פֿראַגע יאָזעפינע.
"אך, סוס מיר איינמאל דער היינריך ווערשייטער
אנשויען, דען פֿעלענענדיגען דער אַגען שייא מיט דען
פֿאַרנעמסען אונד מאַלטיטען לייטען, מיט דעם אַנשפֿ-
שען קעררווע, מיט אן מאַכעס טריקשיען פֿאַטט, מיט
אויפֿאַרשיען גענעראַקאָוועלען, מיט בערוואַנען היינעסלי-
נען אונד ררוועפֿירטען פֿעהאנדעלט האט, אונד דער

פֿאַלליעטאָן.
דא אויפֿנעקלאַרטען.
(17-פֿאַרשענענען).
"מין לעבער זאָהן, ענטנענעטע הער ווערשיי-
טער, וואס מיר בערשייטע - אויך בין גען בעהייט, דינען
וואונט צו ערפֿילען: אלליין."
דער באַנקער שווינע: ער קאָנגעט דאס רעכטע וואָרט
ניכט פֿינדען.
"פֿירכטעט דא עסווא, פֿראַגע היינריך, דאס אויך
בייא יאָזעפינע ניכט ריכטען וועדערע!"
עס איז ניכט דאס, זאמעט דער באַנקער. "אויך
גלויע, דא האט איינע נעטען איינדרוק אויף דאס מאַר-
כען געמאכט, אונד זא ווירד זא ניכט ווייניק, דינע מא-
סין צו וועדערען, אלליין, זא האט איינע שרודלע - זא
ווילל אים שטענדיגע נעטען אונד זאנגען וועדערען, זא
פֿערהאַנגט פֿאן איהרע קיינפֿינען נאָססען, דאס ער איהר
דאס איהרע זא, זאמעט זאָללע זא דורך איהר בענעה-
טען איהן צור ערעשיירונג טרייבען, אום זא דא געווישטע
פֿרייהייט צו פֿערהאַנגען, איהרע שטאַריכען פֿלאַנע אויספֿי-
דען צו קאָנגען."
"אָה, לייכער אַנקעל, וואס דאס בערשייטע, דאס
אויבערלאַכטע, אויך גלויע ניכט, דאס יאָזעפינע מיר
אירענדר איינע בעדינגונג שטעללען ווירד, אונד זינד וויר
ערסס פֿערהוייאַעטע, זא קאָנגעט דאס מיר פֿערייניגען, דאס
אויך דאסר זאָרע טראַגען וועדערען, דאס זיך יאָזעפינע פֿאן